

**PRESENTACIÓ REVISTA DUODA ESTUDIS DE LA DIFERÈNCIA SEXUAL,
NÚM 42
TEOLOGIA DELS SENTITS/ TEOLOGÍA DE LOS SENTIDOS
Centre de Cultura de Dones Francesca Bonnemaison, 22 d'octubre de 2012
CLARA TREPAT**

Primer de tot vull agrair a Duoda la confiança que ha dipositat en mi per tal de parlar de la nova revista, i a totes les persones que sou aquí presents per escoltar les meves paraules que parteixen sobretot d'una experiència personal. Quan la Remei Arnaus em va donar l'opció de parlar en aquesta presentació de la revista número 42, li vaig agrair l'oportunitat de poder enllaçar-ho amb allò de mi que hi ha en el tema monogràfic que presentem avui: "La teologia dels sentits".

Vaig conèixer la revista Duoda abans que sabbes res del màster. Va ser en una conferència al centre VicDones de Vic on està situat el SIAD Osona. O sigui en un marc d'associacions de dones, en concret va ser programat per l'Associació Artplural. Allà vaig conèixer també aquesta associació i al mateix temps a Duoda. La conferenciant ens va comentar després de la xerrada que podíem agafar revistes del Centre de Recerca de Dones Duoda que hi havia sobre la taula. Jo m'hi vaig abraonar de seguida perquè per fi se m'havia revelat una cosa que tenia a dins però que no havia trobat resposta concreta: la necessitat que tenia de conèixer més sobre les dones. Aquesta curiositat havia de passar per la universitat; la cultura de la dona a la història i el què hem aportat les dones a la humanitat era una assignatura pendent per mi, necessitava aprendre, no en tenia prou amb els temes sobre igualtat. Allò enllaçava realment amb els meus estudis. Allò era el que cercava.

En aquells dies participava en una associació contra la violència domèstica però hi trobava a faltar el coneixement d'aquesta temàtica, hi trobava a faltar l'educació de la dona, hi trobava a faltar un interès de les companyes per instruir-se i estudiar per tenir l'autoritat que ara estic aprenent. Crec que a les dones no ens han donat l'educació que ens hauria permès desenvolupar-nos millor a la vida i jo sempre m'he sentit una privilegiada per haver-la tingut.

Però d'entrada quan vaig començar a llegir els textos de Duoda em vaig trobar que gairebé no entenia res del que es parlava a la revista. Què era allò de l'ordre

simbòlic de la mare? Qui eren aquelles filòsofes italianes que parlaven de conceptes indesxifrables per mi? En canvi sí que entenia el llenguatge de les historiadores, de la definició de l'escriptura femenina o d'altres com la genealogia femenina a la història. Tot allò va quedar emmagatzemat a la meva biblioteca personal on tinc els llibres de la temàtica de dones, potser aleshores no era el moment.

Més endavant, uns tres anys més tard, vaig rebre per mail la informació de la conferència que Maria Milagros Rivera Garreta feia al Centre Alumni de Barcelona. No ho vaig dubtar, malgrat que no visc a Barcelona, a agafar el cotxe i presentar-m'hi. Recordo moltes dones escoltant-la, sentia que ho entenia tot, que aquells conceptes sobre la dona els estava assimilant dins meu, que era allò el que necessitava en la meva vida: aprendre sobre mi mateixa com a dona en relació. Al finalitzar la conferència se'ns va suggerir que si algú volia apuntar-se al màster tenien la informació. I sí, aleshores ja vaig prendre la decisió i el curs passat vaig fer el primer curs del màster.

Aquesta inquietud per conèixer qui som les dones i el per què no ens sentim valorades, crec que va néixer quan estudiava a la universitat que recordo com un pas a la vida important però no vaig gaudir prou aprenent, no em sentia prou implicada, suposo que trobava a faltar alguna cosa més que el que allà aprenia. El que sí feia en aquella època era llegir tot el que trobava sobre l'emancipació de les dones, sobre sexualitat, i sobretot llegia literatura escrita per dones. O sigui escriptura femenina. Aquestes lectures no les compartia amb ningú, aleshores no sabia per què aquelles lectures de joventut eren tant importants per a mi. El que sí que vaig aconseguir a través d'aquestes escriptores (Virginia Woolf, Anaïs Nin, Gertrude Stein, Doris Lessing, Flannery O'Connor, Katherine Mansfield... he fet un repàs a la meva biblioteca) fou atrevir-me a escriure el que com a dona no trobava en el meu entorn: un diari personal, contes, poesia...que pràcticament ningú ha llegit. Amb els anys les meves lectures s'han anat diversificant però sempre he mantingut aquesta inquietud lectora i escriptora.

Aquest any vaig començar el primer curs del Màster de la Diferència Sexual de Duoda sense saber molt bé què trobaria. I el que he descobert és que en mi hi ha una connexió amb l'espiritualitat femenina. Mitjançant el curs "Dones i esperit lliure a l'Edat Mitjana", aquell món medieval que ja era del meu interès, vaig passar a estudiar l'espiritualitat femenina actual a través del treball d'investigació amb la Núria

Jornet. Ha estat un treball enriquidor on he aportat una experiència personal amb dones que viuen una vida de pregària en solitud o en comunitat. M'hi he sentit connectada i he crescut personalment.

De la revista que parlem avui en destacaria l'article de la Núria, "Pràctiques i gestos de mediació femenina", on es destaca l'acció de la reina Maria de Castella en favor de la pau. Com a mediatra, amb una peculiar manera de fer, plantant la tenda al mig del camp de batalla, mostra una manera d'actuar que als homes, ni aleshores ni ara, no se'ls hauria acudit mai. Crec que falten estudis com aquest sobre dones de la història a les quals no se'ls ha valorat la seva mediació en els conflictes armats, per exemple, o en d'altres que han fet avançar la humanitat però que els llibres d'història ni tan sols mencionen. Em sembla que em relaciono més bé amb aquest tipus d'articles perquè m'enllaça amb el meu antic interès per l'Edat Mitjana.

També l'article de Wanda Tommasi, "Cuerpo y alma son una sola cosa", m'ha interessat molt per conèixer més sobre l'experiència religiosa d'Etty Hillesum, que he conegut per primera vegada en aquest màster, investigant sense voler-ho sobre algunes místiques del segle XX: dones d'origen jueu captivades per la pràctica de la pregària i el llegat cristià de Jesús. Aquesta dona m'ha interessat, juntament amb Simone Weil o Edith Stein. Dones que han donat testimoni, mitjançant l'escriptura, d'una vivència espiritual que les va ajudar a suportar els pitjors moments de la història del segle XX. Totes elles van utilitzat l'escriptura com a camí d'expressió per entendre millor el que sentien a nivell espiritual. Com diu Wanda Tommasi sobre les pràctiques d'escriptura i d'oració: "ambas prácticas implican tanto al cuerpo como al espíritu: la mano que escribe y el pensamiento que se despliega". També ressalta una cosa sorprenent per a moltes de nosaltres: la idea d'ajudar a Déu i el concepte d'assumir "una maternidad simbólica respecto a Dios" que per mi es contraposa al concepte del silenci de Déu de què parla Simone Weil, però que no el nega.

Totes aquestes escriptores, místiques, dones de religió, fan servir l'escriptura per a entendre's, per a viure "el present amb consciència" i assumir les vicissituds que la història els va fer viure. És a través d'aquestes lectures i escrits que he començat a entendre aquesta genealogia de l'espiritualitat femenina. Me'n reconec una neòfita però amb ganes de saber-ne més.

Així mateix m'ha corprès la poesia d'Emily Dickinson de qui n'havia sentit parlar molt però que no havia llegit mai perquè la poesia no és el que més m'interessava. Emily Dickinson no va publicar mai en vida. Jo tampoc, encara. Mantinc una mena de timidesa respecte al que escric i, sense que serveixi de precedent, llegiré un poema meu, inèdit, escrit en un moment crucial de la meua vida on em plantejava l'expressió poètica com a experiència vital. El vaig escriure el 1988 però encara em sembla actual. Emily m'ha donat l'autoritat que necessitava per llegir-lo avui.

LA POESIA CADA DIA EM DIU MÉS

La poesia cada dia em diu més,
i cada estada al paradís
estableix la relació entre el jo
i el res del més enllà que no conec.

La poesia cada dia em fa ser
davant el paper, una altra,
que no sé qui és,
però que experimenta l'acció
que la ment necessita:
paraules expressades sobradament,
sensacions espremudes
mitjançant el pensament.

La poesia cada dia em fa dir
el que al matí no podia,
el que a la tarda parlar no feia
el que a la nit recordava.

Les visions del que no sé què és
estan directament relacionades
amb tot el que visc avui.
La poesia cada dia em diu més
que jo sóc l'altra que no conec.

La mà, ja sola, escriu sobre el paper.
El vers es va realitzant,
mentre el meu cor i la meua ment
intenten desxifrar, corregir, formar.

La poesia cada dia em diu més
el que a cada instant vaig veient,
el que del cor i el cap sorgeix,

com la idea del fet, del tot i del res
que a dins meu va creixent.

Barcelona, 22 d'octubre de 2012